

Moduł prawny

Przygotowanie organizacji jednostek oświatowych na rok szkolny 2021/2022. Arkusz organizacji pracy jednostki oraz jego wykorzystanie w monitorowaniu pracy jednostek oświatowych

Pakiet szkoleniowy dla kadry JST

Barbara Porębska

Autorka materiału

Barbara Porębska

Redakcja merytoryczna

Dorota Jastrzębska

Redakcja językowa, korekta, przygotowanie do publikacji

Katarzyna Gańko

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa 2021

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

<http://www.ore.edu.pl>

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji Creative Commons

[Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0](#) (CC BY-NC)

Publikacja powstała w ramach projektu „Wsparcie kadry jednostek samorząd terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów – II etap”

Projekt pozakonkursowy o charakterze koncepcyjnym współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w partnerstwie ze Związkiem Miast Polskich, w ramach Osi Priorytetowej II, Działania 2.10, Program Operacyjny WIEDZA – EDUKACJA – ROZWÓJ na lata 2014–2020.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

Program szkolenia	4
Wstęp	5
Najważniejsze elementy arkusza organizacji	5
Tworzenie szkolnych planów nauczania zgodnie z aktualnymi przepisami prawa	5
Szczegółowa organizacja szkół i przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego	9
Planowanie zajęć wynikających i innych przepisów prawa i rozporządzeń oświatowych: wychowanie do życia w rodzinie, edukacja dla bezpieczeństwa, zajęcia świetlicowe	11
Warunki i sposób organizowania nauki religii/etyki w publicznych przedszkolach i szkołach.....	12
Realizacja zajęć wychowania fizycznego oraz tworzenie oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego.....	12
Realizacja zajęć w klasach łączonych.....	13
Zasady tworzenia oddziałów, podziału na grupy, tworzenia stanowisk kierowniczych i inne.....	14
Sposoby i tryb organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży	16
Zasady organizowania kształcenia specjalnego uczniów z orzeczeniami o kształceniu specjalnym.....	17
Organizacja i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach	18
Organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci.....	18
Wymagania kwalifikacyjne wobec nauczycieli	19
Wymagania kwalifikacyjne wobec dyrektorów szkół.....	20
Zatrudnianie nauczycieli – różne formy, różny wymiar godzin (etaty łączone), godziny ponadwymiarowe.....	20
Grupy uprzywilejowane, specjaliści, pomoc nauczyciela, stanowiska kierownicze, obniżki godzin.....	21
Obniżka pensum dla nauczyciela niepełnosprawnego.....	21
Przeniesienie nauczyciela na podstawie art. 18 KN	22
Ograniczenie etatu nauczycieli.....	22
Uzupełnienie etatu nauczyciela w innej szkole	22
Stan nieczynny nauczycieli	22
Zatrudnianie osób niebędących nauczycielami.....	23
Zadania organu prowadzącego szkoły dotyczące opracowania arkusza organizacji na rok szkolny 2021/2022	23
Zakończenie spraw związanych z siecią szkolną.....	24
Elementy arkusza organizacji	24

Terminy zasięgnięcia opinii do arkusza organizacyjnego.....	26
Zatwierdzania arkusza organizacji i jego zmian.....	27
Organizacja nowego roku szkolnego.....	28
Prawo oświatowe – najważniejsze akty normatywne.....	28

Program szkolenia

Temat szkolenia: Przygotowanie organizacji jednostek oświatowych na rok szkolny 2021/2022. Arkusz organizacji pracy jednostki oraz jego wykorzystanie w monitorowaniu pracy jednostek oświatowych

Cele szkolenia:

- Omówienie sposobów opracowania arkusza, z uwzględnieniem danych i dokumentów, które muszą zostać zebrane przed przystąpieniem do sporządzenia arkusza.
- Przedstawienie harmonogramu opracowywania, uzgadniania i zatwierdzania arkusza organizacji szkoły i przedszkola.
- Omówienie kwestii tworzenia oddziałów i podziału na grupy, wynagradzania nauczycieli, wymiaru etatów oraz godzin ponadwymiarowych.
- Przygotowanie uczestników szkolenia do sprawnego przygotowania organizacji pracy szkół podstawowych na rok szkolny 2021/2022 z uwzględnieniem rozproszonych zmian w przepisach prawa oświatowego, w tym: repetytorium podstaw prawnych organizacji pracy szkół podstawowych oraz prezentacja racjonalnych rozwiązań organizacyjnych, których stosowanie może usprawnić pracę szkół oraz lokalnych systemów oświaty.

Adresaci: dyrektorzy, wicedyrektorzy i pracownicy samorządowi odpowiedzialni za zadania jednostek samorządu terytorialnego (JST) związane z organizacją lokalnego systemu oświaty.

Treści szkolenia:

- I. Zadania dyrektora szkoły dotyczące opracowania arkusza organizacji na rok szkolny 2021/2022
- II. Tryb postępowania w sprawach kadrowych
- III. Zadania organu prowadzącego szkoły dotyczące opracowania arkusza organizacji na rok szkolny 2021/2022
- IV. Opiniowanie organizacji pracy szkoły – co konkretnie i w jakim czasie?

Metoda i forma prowadzenia zajęć:

- seminarium z elementami wykładu,
- seminarium odnoszące się do doświadczeń uczestników szkolenia,
- kazuistyka problemów zgłoszonych przez uczestników szkolenia.

Narzędzia/pomoce do wykorzystania podczas szkolenia online: wykorzystanie platformy informacji prawnej LEX

Wstęp

Przygotowanie organizacji nowego roku szkolnego jest jednym z najważniejszych zadań z zakresu zarządzania oświatą dla dyrektorów jednostek oświatowych, a także dla samorządowców odpowiedzialnych za lokalny system oświaty. Prawidłowe i umiejętne zaplanowanie organizacji szkół w największym stopniu determinuje zdolność sprawnego pozyskiwania subwencji oświatowej i planowania budżetu JST.

Szkolenie stanowić będzie repetytorium podstaw prawnych obowiązujących w organizacji systemu oświaty w roku szkolnym 2021/2022, a także stanie się okazją do zaproponowania rozwiązań usprawniających organizację lokalnych systemów oświaty. Podczas szkolenia uczestnik zapozna się z zadaniami, jakie spoczywają na dyrektorze szkoły podczas organizacji nowego roku szkolnego.

W związku tym, że szkolenie jest skierowane do zarówno do dyrektorów szkół, jak i przedstawicieli organów prowadzących, zostaną przedstawione zadania związane z organizacją w oświacie i należące do kompetencji organu prowadzącego. Uczestnicy szkolenia zostaną przygotowani do wstępnych działań przygotowujących ruch kadrowy. Na zakończenie otrzymają szczegółową wiedzę na temat procedur zatwierdzania dokumentacji dotyczącej organizacji pracy szkoły.

Najważniejsze elementy arkusza organizacji

Arkusz organizacji szkoły – wymagany prawem dokument sporządzany przez dyrektora szkoły/przedszkola i określający szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w odbywającym się roku szkolnym (art. 110 Ustawy Prawo oświatowe), służący do planowania przyszłorocznego budżetu.

Arkusz organizacji szkoły jest podstawą ustalenia tygodniowego rozkładu zajęć określającego organizację zajęć edukacyjnych, z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy. Opracowanie przez dyrektora szkoły arkusza jest związane z przygotowaniem projektu planu finansowego, który stanowi podstawę gospodarki finansowej szkoły. Określa on plan dochodów i wydatków jednostki (art. 11 ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych).

Tworzenie szkolnych planów nauczania zgodnie z aktualnymi przepisami prawa

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639) określa m in.:

- tygodniowy – a w szkołach prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralny wymiar godzin dla uczniów poszczególnych klas lub semestrów (przykład w Tabeli 1);
- zasady podziału oddziałów na grupy przy wskazanych obowiązkowych zajęciach edukacyjnych;
- wymiar godzin zajęć religii i etyki, zajęć z wychowania do życia w rodzinie oraz zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w szkołach mistrzostwa sportowego wskazując odpowiednie przepisy;
- minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizację zajęć w grupach międzyoddziałowych, międzyklasowych, międzyszkolnych;
- obowiązkowy podział na grupy w oddziałach integracyjnych i oddziałach specjalnych;

Przygotowanie organizacji jednostek oświatowych na rok szkolny 2021/2022. Arkusz organizacji pracy jednostki oraz jego wykorzystanie w monitorowaniu pracy jednostek oświatowych

- minimalną liczbę godzin na zajęcia rewalidacyjne.

Tabela 1. Przykładowy ramowy plan nauczania

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ, W TYM SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ, Z WYJĄTKIEM SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM¹⁾

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Klasy I–III					Razem w trzyletnim okresie nauczania
		Tygodniowy wymiar godzin w klasie					
		I	II	III			
1.	Edukacja wczesnoszkolna	20	20	20			60
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3					3
Ogółem		63					63
	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Klasy IV–VIII					Razem w pięcioletnim okresie nauczania
		Tygodniowy wymiar godzin w klasie					
		IV	V	VI	VII	VIII	
1.	Język polski	5	5	5	5	5	25
2.	Język obcy nowożytny	3	3	3	3	3	15
3.	Drugi język obcy nowożytny ⁹⁾	-	-	-	2 ³⁾	2 ³⁾	4
4.	Muzyka	1	1	1	1	-	4
5.	Plastyka	1	1	1	1	-	4
6.	Historia	1	2	2	2	2	9
7.	Wiedza o społeczeństwie	-	-	-	-	2	2
8.	Przyroda	2	-	-	-	-	2
9.	Geografia	-	1	1	2	1	5
10.	Biologia	-	1	1	2	1	5
11.	Chemia	-	-	-	2	2	4
12.	Fizyka	-	-	-	2	2	4
13.	Matematyka	4	4	4	4	4	20
14.	Informatyka	1	1	1	1	1	5
15.	Technika	1	1	1	-	-	3
16.	Wychowanie fizyczne	4	4	4	4	4	20
17.	Edukacja dla bezpieczeństwa	-	-	-	-	1	1
18.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	1	1	1	5
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		24	25	25	32+ 2⁸⁾	31+ 2⁸⁾	137+4⁸⁾
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		4					4
Ogółem		141 + 4⁸⁾					
Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego ¹¹⁾		-	-	-	minimum 10 godzin w roku	minimum 10 godzin w roku	minimum 20 godzin w dwuletnim okresie nauczania

W ramowym planie nauczania dla klas 1–3 szkoły podstawowej określono realizację zajęć co do zasady dla jednego nauczyciela, z możliwością wprowadzenia specjalistów spoza edukacji. Na I etapie edukacyjnym (edukacja wczesnoszkolna) podziału godzin w każdej klasie na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne (edukacja polonistyczna, język obcy nowożytny, edukacja muzyczna, edukacja plastyczna, edukacja społeczna, edukacja przyrodnicza, edukacja matematyczna, edukacja informatyczna i edukacja techniczna) dokonuje nauczyciel prowadzący te zajęcia.

W klasach 1–3 szkoły podstawowej na zajęcia wychowania fizycznego należy przeznaczyć po 3 godziny tygodniowo w każdej klasie.

W przypadku powierzenia prowadzenia zajęć z zakresu języka obcego nowożytnego, edukacji muzycznej, plastycznej lub informatycznej nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje, tygodniowy wymiar godzin tych zajęć wynosi dla:

- języka obcego nowożytnego – po 2 godziny w każdej klasie;
- edukacji muzycznej, plastycznej i informatycznej – po 1 godzinie w każdej klasie.

Wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, godziny te zgodnie z przepisami prawa przeznacza się na:

- zajęcia uwzględniające potrzeby, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności;
- w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe – również na zajęcia związane z kształtowaniem kompetencji zawodowych;
- w przypadku liceum ogólnokształcącego dla dorosłych oraz technikum, jeżeli kształcenie w zawodzie szkolnictwa branżowego tego wymaga – również na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym.

Na podstawie Rozporządzenia w sprawie ramowych planach nauczania istnieje możliwość przyznania przez organ prowadzący **dodatkowych godzin** – do 3 tygodniowo dla każdego oddziału w danym roku szkolnym na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- realizację następujących dodatkowych zajęć edukacyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów
- realizację zajęć języka migowego;
- naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.

Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność oraz uczniów szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich można przedłużyć okres nauki:

- w szkole podstawowej: o jeden rok na I etapie edukacyjnym i o dwa lata na II etapie edukacyjnym;
- w szkole ponadpodstawowej o jeden rok.

Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych w każdym roku szkolnym wynosi:

- w oddziale specjalnym – po 12 godzin na oddział;
- w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

Godzina zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych trwa 60 minut, w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć w okresie tygodniowym.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

- W rozporządzeniu wskazano minimalny wymiar godzin kształcenia zawodowego przeznaczony na realizację zajęć w formie zajęć praktycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe (odpowiednio co najmniej 50% godzin kształcenia zawodowego w technikum, branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej oraz co najmniej 60% godzin kształcenia zawodowego w branżowej szkole I stopnia).

- Dyrektorzy 4-letniego liceum i 5-letniego technikum w roku szkolnym 2021/2022 ustalają jeden przedmiot spośród czterech: filozofia, plastyka, muzyka, język łaciński i kultura antyczna, który będzie realizowany w klasie I.
- Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, jeżeli kształcenie w zawodzie szkolnictwa branżowego tego wymaga, będą mogły być przeznaczone na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym.
- Rozporządzenie określa, dla jakiej grupy uczniów niepełnosprawnych przeznaczona jest branżowa szkoła I stopnia.

W ramowym planie nauczania dla technikum:

- Liczba godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe – 56 godzin (w pięcioletnim okresie nauczania) oraz wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły – 4 godziny.
- Uczeń technikum wybiera jeden przedmiot realizowany w zakresie rozszerzonym, a jeżeli dyrektor technikum dysponuje możliwościami kadrowymi, organizacyjnymi i finansowymi, także drugi przedmiot realizowany w zakresie rozszerzonym (m.in. z godzin do dyspozycji dyrektora).
- Liczba godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym (8 godzin), tak aby umożliwić dyrektorowi szkoły ustalenie przedmiotu rozszerzonego, na który należy przeznaczyć odpowiednio co najmniej 6 godzin lub 8 godzin tygodniowo (w pięcioletnim okresie nauczania).
- Wymiar godzin kształcenia zawodowego w ilości 7 godzin w klasie programowo najwyższej technikum, zmniejszono aby uczeń klasy 5 technikum mógł przystąpić do egzaminu zawodowego w styczniu/lutym danego roku.

W ramowym planie nauczania w szkołach branżowych II stopnia:

- Od 1 września 2021 r. funkcjonują one bez podziału na szkoły dla młodzieży i szkoły dla dorosłych, a kształcenie w nich prowadzone jest w formie dziennej, stacjonarnej lub zaocznej.
- W branżowej szkole II stopnia kształcenie zawodowe realizowane jest w formie kwalifikacyjnego kursu zawodowego, co umożliwi funkcjonowanie oddziałów, w których prowadzone jest kształcenie w kilku zawodach.
- Wskazano przeznaczenie liczby godzin stanowiących różnicę między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie, określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego. Godziny stanowiące różnicę między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego przeznacza się na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie lub realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych:
 - przygotowujących uczniów do uzyskania dodatkowych umiejętności zawodowych związanych z nauczaniem zawodem, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust.1 ustawy – Prawo oświatowe lub

- przygotowujących uczniów do uzyskania kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, związanej z nauczaniem zawodem, lub
- przygotowujących uczniów do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych przydatnych do wykonywania nauczanego zawodu, lub
- uzgodnionych z pracodawcą, których treści nauczania ustalone w formie efektów kształcenia są przydatne do wykonywania nauczanego zawodu.

Zajęcia te ustala dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady szkoły, a jeżeli taka nie została powołana – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

Klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, oraz podstawę programową kształcenia w zawodzie, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, **stosuje się w roku szkolnym 2021/2022 w:**

- klasie 4 dotychczasowego czteroletniego technikum,
- klasie 3 branżowej szkoły I stopnia będącej kontynuacją klasy, o której mowa w pkt 2 lit. b.

Szczegółowa organizacja szkół i przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego

Szczegółową organizację publicznych szkół i publicznych przedszkoli, uwzględniając prawidłową realizację celów i zadań szkół i przedszkoli, reguluje **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli. (Dz.U z 2019 r. poz. 502).**

W rozporządzeniu znajdziemy informacje dotyczące:

- liczby uczniów w oddziale klas 1–3 szkoły podstawowej ogólnodostępnej, w oddziale szkoły specjalnej, oddziale szkoły integracyjnej, oddziale specjalnym i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej oraz liczbę uczniów pod opieką nauczyciela wychowawcy w świetlicy;
- szczegółowej organizacji pracy przedszkola, w tym w szczególności organizacji oddziału i liczby uczniów w oddziale;
- czasu trwania zajęć edukacyjnych oraz zajęć rewalidacyjnych;
- formy organizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz organizacji zajęć w oddziałach;
- szczegółowych warunków i trybu tworzenia klas łączonych oraz szczegółowych warunków organizacji nauczania w tych klasach, z uwzględnieniem danego etapu edukacyjnego, obowiązkowych zajęć edukacyjnych prowadzonych oddzielnie oraz organizacji nauczania części zajęć edukacyjnych w klasach łączonych;
- zadań internatu, organizacji pracy w internacie ze szczególnym uwzględnieniem form organizacyjnych pracy z wychowankami, liczby uczniów w grupie wychowawczej, tygodniowego wymiaru zajęć opiekuńczych i wychowawczych w internacie z jedną grupą wychowawczą;
- danych, jakie w szczególności powinny być zawarte w arkuszu organizacji szkoły i przedszkola oraz terminu jego opracowywania, opiniowania i zatwierdzania, mając na uwadze liczbę

pracowników szkoły i przedszkola, liczbę oddziałów poszczególnych klas, liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach, tygodniowy wymiar godzin zajęć obowiązkowych w poszczególnych oddziałach oraz tygodniowy wymiar godzin zajęć dodatkowych;

- organizacji tygodnia pracy szkoły, z uwzględnieniem kształcenia w formie dziennej, stacjonarnej lub zaocznej, w tym przypadków, w których kształcenie w formie dziennej może odbywać się przez 6 dni w tygodniu.

§ 11 ww. Rozporządzenia określa, że:

- Przedszkole może być jedno- lub wielooddziałowe.
- W uzasadnionych przypadkach poszczególne oddziały, nie więcej jednak niż 6 oddziałów, mogą być zlokalizowane w różnych lokalach położonych na terenie danej miejscowości, jeżeli organ prowadzący zapewni dyrektorowi przedszkola warunki sprawowania bezpośredniego nadzoru nad tymi oddziałami.
- Przedszkole funkcjonuje przez cały rok szkolny, z wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący, na wspólny wniosek dyrektora przedszkola i rady przedszkola a w przypadku braku rady przedszkola – na wspólny wniosek dyrektora przedszkola i rady rodziców.

Godzina prowadzonych przez nauczyciela zajęć nauczania, wychowania i opieki w przedszkolu **trwa 60 minut**. Czas prowadzonych w przedszkolu zajęć powinien być dostosowany do możliwości rozwojowych dzieci, z tym że czas prowadzonych w przedszkolu zajęć religii, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego i zajęć rewalidacyjnych powinien wynosić:

- z dziećmi w wieku 3–4 lat około 15 minut;
- z dziećmi w wieku 5–6 lat około 30 minut.

Odstępuje się od planowanego przekształcenia z mocy prawa z dniem 1 września 2019 r. oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w przedszkola. Pozostawia się możliwość przekształcenia oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w przedszkola po spełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu w sprawie wymagań ochrony przeciwpożarowej. Do 31 sierpnia 2022 r. lokale, w których funkcjonują oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych muszą spełniać warunki określone w rozporządzeniu w sprawie wymagań ochrony przeciwpożarowej

Rozporządzenie MEN z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz.U. z 2020 r. poz. 1520) określa:

- że liczba dzieci uczęszczających na zajęcia musi wynosić co najmniej 3, ale nie więcej niż 25;
- że liczba godzin na zajęcia w punktach i zespołach jest uzależniona od liczby dzieci: 3–12 dzieci – 12 godzin; 13–16 dzieci – 16 godzin; 17–20 dzieci – 20 godzin; 21–25 dzieci – 25 godzin;
- warunki zatrudniania nauczycieli (jak nauczyciel przedszkola).

Planowanie zajęć wynikających i innych przepisów prawa i rozporządzeń oświatowych: wychowanie do życia w rodzinie, edukacja dla bezpieczeństwa, zajęcia świetlicowe

Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o seksualnym człowieku, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 1999 r. nr 67 poz. 756 z późn. zm.)

Zajęcia są realizowane w klasach 4–8 szkoły podstawowej i w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, w klasach 1–3 liceum ogólnokształcącego i w klasach 1–3 technikum, dla dzieci i młodzieży, publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych.

Uczeń niepełnoletni nie bierze udziału w zajęciach, jeżeli jego rodzice zgłaszają pisemną rezygnację.

- Na realizację zajęć w szkołach publicznych przeznaczona jest, w każdym roku szkolnym, dla uczniów poszczególnych klas, po 14 godzin, w tym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców.
- Zasady podziału na grupy – możliwość w międzyodziałowych nie więcej niż 28 uczniów.

Zajęcia nie są obowiązkowe

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, w tym uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, realizują treści, o których mowa w ust. 1, w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Dla tych uczniów nie organizuje się zajęć,

Rozporządzenie MEN z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie sposobu realizacji edukacji dla bezpieczeństwa (Dz.U. z 2009 r. nr 139, poz. 1131)

- „Edukacja dla bezpieczeństwa” – 1 godzina w 8 klasie szkoły podstawowej.
- Podział na grupy w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów (zakres: udzielanie pierwszej pomocy).

Świetlice szkolne – art. 105 Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910)

Szkoła podstawowa oraz szkoła prowadząca kształcenie specjalne, obowiązana jest zapewnić **zajęcia świetlicowe dla uczniów**, którzy pozostają w szkole dłużej ze względu na:

- czas pracy rodziców – na wniosek rodziców;
- organizację dojazdu do szkoły lub inne okoliczności wymagające zapewnienia opieki w szkole.

Świetlica zapewnia zajęcia świetlicowe uwzględniające potrzeby edukacyjne oraz rozwojowe dzieci i młodzieży, a także ich możliwości psychofizyczne, w szczególności:

- zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów,
- zajęcia zapewniające prawidłowy rozwój fizyczny oraz
- odrabianie lekcji.

Warunki i sposób organizowania nauki religii/etyki w publicznych przedszkolach i szkołach

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. z 2020 r. poz. 983) określa liczebność grup i oddziałów (w przedszkolach i szkołach):

- nie mniejsza niż 7 uczniów;
- dla oddziałów mniejszych niż 7 uczniów tworzy się grupy międzyszkolne lub pozaszkolne w punkcie katechetycznym;
- prawo do rekolekcji (organizacja pracy, dni wolne);
- nauka etyki.

Dodatkowo:

- Tygodniowy wymiar godzin etyki ustala dyrektor szkoły.
- Pisemne oświadczenie rodziców uczniów niepełnoletnich oraz oświadczenia uczniów pełnoletnich.
- Nauczyciel religii wchodzi w skład rady pedagogicznej szkoły, nie przyjmuje jednak obowiązków wychowawcy klasy.
- Nauczyciel religii ma obowiązek wypełniania dziennika szkolnego.

Tygodniowy wymiar godzin religii:

- dwoje zajęć przedszkolnych (właściwych dla danego poziomu nauczania) lub dwie godziny tygodniowo, zarówno w ustalonym przez organ prowadzący czasie bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, jak i poza nim, co nie zmienia faktu jej bezpłatności [stanowisko MEN];
- dla szkoły podstawowej– 2 x 45 min. w tygodniu;
- dla oddziałów przedszkolnych 2 x 15 min lub 2 x 30 min;
- zmniejszenie wymiaru godzin religii tylko za zgodą biskupa diecezjalnego (Kościół katolicki) albo władz zwierzchnich pozostałych kościołów.

Realizacja zajęć wychowania fizycznego oraz tworzenie oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1322)

Zgodnie z § 4 rozporządzenia dyrektor szkoły przygotowuje propozycję **zajęć do wyboru przez uczniów** (zajęć sportowych, zajęć rekreacyjno-zdrowotnych, zajęć tanecznych lub aktywnej turystyki) które mogą być prowadzone przez nauczyciela wychowania fizycznego innego niż nauczyciel prowadzący zajęcia klasowo-lekcyjne, biorąc pod uwagę:

- potrzeby zdrowotne uczniów, zainteresowania oraz osiągnięcia;
- uwarunkowania lokalne;
- miejsce zamieszkania;
- tradycje sportowe, środowiskowe;
- możliwości kadrowe;

po uzgodnieniu z organem prowadzącym i po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną i radę rodziców.

Tak przygotowaną propozycję dyrektor **przedstawia uczniom** celem wyboru formy tych zajęć.

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia uczniowie niepełnoletni dokonują wyboru zajęć za zgodą rodziców.

Możliwość łączenia tych zajęć w blok 4-godzinny dotyczy organizacji pracy, a nie arkusza organizacji szkoły.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego (Dz.U. z 2020 r. poz. 2138)

Zmiana z dnia 25 lutego 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 413).

- Doprecyzowano, że oddziały sportowe i oddziały mistrzostwa sportowego mogą być tworzone jedynie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży, liceach ogólnokształcących dla młodzieży, w technikach i branżowej szkole I stopnia.
- Analogicznie szkołami sportowymi i szkołami mistrzostwa sportowego mogą być ww. szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe, prowadzące kształcenie w formie dziennej.
- Określono, jaki organ opracowuje program szkolenia, również dla sportowców niepełnosprawnych – zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia, a także procedurę jego zatwierdzenia.
- Dotychczasową podstawę programową kształcenia w zawodach zastąpiono nową podstawą programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.
- W rozporządzeniu określono minimalną liczbę uczniów w oddziale w pierwszym roku szkolenia, tj. 20 uczniów – niezbędną do uzyskania statusu oddziału sportowego. Regulacja ma na celu jednoznaczne doprecyzowanie, że określona minimalna liczba uczniów w oddziale jest niezbędna dla uzyskania statusu oddziału sportowego.
- W trzech kolejnych latach danego typu szkoły zmniejszenie liczby uczniów tego oddziału – już po uzyskaniu powyższego statusu – nie będzie powodować jego utraty. Inna regulacja (tj. utrata statusu oddziału sportowego w przypadku zmniejszenia liczby uczniów) byłaby krzywdząca dla reszty uczniów pozostających w szkoleniu sportowym.
- Obowiązkowy tygodniowy wymiar godzin zajęć sportowych wynosi: w oddziałach sportowych i szkołach sportowych – co najmniej 10 godzin, w szkołach mistrzostwa sportowego – co najmniej 16 godzin.
- Ustalenie liczebności uczniów w grupie ćwiczeniowej – co najmniej 10, za zgodą organu prowadzącego może być niższa.

Realizacja zajęć w klasach łączonych

W szkole obowiązkowe zajęcia edukacyjne organizowane są w oddziałach, w grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej, grupie międzyklasowej lub grupie międzyszkolnej zgodnie z zasadami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo oświatowe.

Jeżeli w szkole podstawowej jest organizowane nauczanie w klasach łączonych, to:

- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie 1, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami;

- w klasach 2 i 3 co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami;
- w klasach 4–8 co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem muzyki, plastyki i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami.

Jeżeli w szkole podstawowej jest organizowane nauczanie w klasach łączonych, to:

- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie 8, z wyjątkiem wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami;
- w szkole podstawowej specjalnej i oddziale specjalnym zorganizowanym w szkole podstawowej ogólnodostępnej dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, zachowując zasadę niełączenia klas z różnych etapów edukacyjnych.

W przypadku, o którym mowa w ust. 4, w szkole podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, dopuszcza się łączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich z zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w klasie 1, z tym że co najmniej połowa zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym oraz co najmniej połowa obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu odpowiednio edukacji polonistycznej, przyrodniczej, matematycznej oraz języka obcego nowożytnego w klasie I powinna być prowadzona oddzielnie w oddziale przedszkolnym i w klasie 1 (art. 96 ust. 5 Prawo oświatowe)

Zasady tworzenia oddziałów, podziału na grupy, tworzenia stanowisk kierowniczych i inne

Liczba uczniów w oddziale klas 1–3 szkoły podstawowej ogólnodostępnej, w oddziale szkoły specjalnej, oddziale szkoły integracyjnej, oddziale specjalnym i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej:

1. Liczba oddziałów w przypadku obowiązku szkolnego (publiczna szkoła podstawowa) wynika z liczby uczniów zamieszkałych w obwodzie: liczba uczniów w oddziale klasy pierwszej publicznej szkole podstawowej nie większa niż 25 (ustala organ prowadzący, w wyjątkowych sytuacjach liczba uczniów w klasie I może zostać zwiększona o 2) – podobnie w przypadku liczby oddziałów, w tym oddziałów dla uczniów spoza obwodu i liczby uczniów w oddziale klasowym.
2. Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym: nie więcej niż 25.
3. Liczba dzieci w oddziale integracyjnym: nie więcej niż 20 uczniów, w tym nie więcej niż 5 uczniów niepełnosprawnych.
4. Zajęcia świetlicowe w szkole ogólnodostępnej: nie więcej niż 25 uczniów.
5. Zajęcia świetlicowe – w przypadku szkół specjalnych, integracyjnych oraz oddziałów specjalnych i integracyjnych zorganizowanych w szkołach ogólnodostępnych: liczba uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym na zajęciach świetlicowych, nie więcej niż 5 pozostających pod opieką jednego nauczyciela.

Zasady tworzenia grup oddziałowych:

1. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne (biologia, fizyka i astronomia, chemia, przyroda, przysposobienie obronne, edukacja dla bezpieczeństwa, udzielanie pierwszej pomocy) – jeżeli z treści nauczania wynika konieczność prowadzenia zajęć laboratoryjnych [§ 7 ust. 1 pkt 3 rozp. o ramowych planach nauczania]: 30 uczniów i więcej, na nie więcej niż połowie zajęć.
2. Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia w zawodzie, dla których treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym ćwiczeń laboratoryjnych [§ 7 ust. 1 pkt 4 rozp. o ramowych planach nauczania]: 30 uczniów i więcej.
3. Zajęcia praktycznej nauki zawodu [§ 4 ust. 1 i § 6 ust. 1 rozp. w sprawie praktycznej nauki zawodu: zgodnie z przepisami Rozporządzenia MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. z 2019 r. poz.391).
4. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne na podstawie modułowego programu nauczania dla zawodu: na podstawie modułowego programu nauczania dla zawodu, zgodnie z wymogami określonymi w modułowym programie nauczania dla zawodu.
5. Wychowanie do życia w rodzinie: w klasach 4–8 szkoły podstawowej, w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, w klasach 1–3 liceum ogólnokształcącego i w klasach 1–3 technikum, dla dzieci i młodzieży, publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych na 14 godzin zajęć 5 godzin odrębnie dla dziewcząt i chłopców.
6. Oddział sportowy: co najmniej 20 uczniów w oddziale (w pierwszym roku szkolenia).
7. Oddział szkoły sportowej: co najmniej 15 uczniów w oddziale.
8. Grupa ćwiczeniowa w oddziale i szkole sportowej (możliwa): co najmniej 10 uczniów.
9. Grupa w internacie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej: grupa nie powinna przekraczać w szkole podstawowej 30 i ponadpodstawowej 35 wychowanków.
10. Grupa w placówce wychowania pozaszkolnego: liczbę wychowanków w grupie określa dyrektor w uzgodnieniu z organem prowadzącym.

Liczba uczniów w oddziale szkoły specjalnej i oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej wynosi:

- do 4 dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- do 4 dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- do 6 dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z wyłączeniem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- do 8 dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących;
- do 8 dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- do 10 dla uczniów niewidomych i słabowidzących;
- do 12 dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
- do 16 dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim;
- do 5 w oddziale zorganizowanym dla uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Zasady tworzenia podziału na grupy:

- Obowiązkowe zajęcia edukacyjne: komputerowe, informatyka i technologia informacyjne, w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów; liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej.
- Na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych nowożytnych – w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów.
- Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z wychowania do życia w rodzinie – 14 godzin na oddział, oddzielnie 5 godzin dla chłopców i dziewcząt; realizowane w klasach 5–8 szkoły podstawowej.
- Zajęcia z wychowania fizycznego mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a także międzyszkolnej w zespole szkół. Grupa może liczyć nie więcej niż 26 uczniów. W klasach 4–8 mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla chłopców i dziewcząt.
- Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z wychowania fizycznego w szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych, w szkołach integracyjnych i oddziałach integracyjnych – w grupie, w skład której wchodzi uczeń niepełnosprawny uczęszczający do oddziałów integracyjnych lub uczniowie oddziałów specjalnych, liczba uczniów w grupie nie może być większa niż liczba uczniów odpowiednio w oddziale integracyjnym lub oddziale specjalnym określona w przepisach w sprawie ramowych statutów szkół.

Sposoby i tryb organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz.U. z 2017 r. poz. 1616)

- Zdefiniowane nauczanie indywidualne, tj. dotyczy dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub szkoły.
- Zajęcia indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub zajęcia indywidualnego nauczania prowadzi się w miejscu pobytu dziecka lub ucznia, w szczególności w domu rodzinnym.
- Tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnych oraz czas realizacji tych zajęć:
 - obowiązkowe przygotowanie przedszkolne – od 4 do 6 godzin,
 - klasy 1–3 szkoły podstawowej – od 6 do 8 godzin (w ciągu co najmniej 2 dni),
 - klasy 4–6 szkoły podstawowej – od 8 do 10 godzin,
 - klasy 7–8 szkoły podstawowej – od 10 do 12 godzin,
 - szkoły ponadpodstawowe – od 12 do 16 godzin (w ciągu co najmniej 3 dni).
- Możliwość podwyższenia lub obniżenia tygodniowej liczby zajęć.

Zasady organizowania kształcenia specjalnego uczniów z orzeczeniami o kształceniu specjalnym

Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1309)

- Określa warunki organizowania kształcenia dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Określa wiek, do którego może być prowadzone kształcenie.
- Określa warunki zatrudniania nauczycieli w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego.

Przedszkoli specjalnych i oddziałów specjalnych w przedszkolach ogólnodostępnych nie organizuje się dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

W szkołach ogólnodostępnych nie organizuje się oddziałów specjalnych dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Kształcenie uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym może być prowadzone do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy:

- 20. rok życia – w przypadku szkoły podstawowej;
- 24. rok życia – w przypadku szkoły ponadpodstawowej.

W przedszkolach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi, przedszkolach integracyjnych, szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi i szkołach integracyjnych zatrudnia się dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego, z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

W oddziałach integracyjnych i oddziałach specjalnych liczących co najmniej 3 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, na zajęciach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, podział na grupy jest obowiązkowy, z tym że grupa oddziałowa, międzyoddziałowa lub międzyklasowa nie może liczyć mniej niż 5 uczniów.

W przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo:

- nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych lub specjalistów lub
- pomoc nauczyciela z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

W przedszkolach specjalnych, przedszkolach ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi oraz w klasach 1–4 szkół podstawowych specjalnych i szkół podstawowych ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi dla uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym

lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi zatrudnia się dodatkowo pomoc nauczyciela.

Organizacja i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280)

§ 6 rozporządzenia – rodzaje pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

1. Przedszkole i placówka
2. Szkoła
 - zajęcia rozwijające uzdolnienia – do 8 uczniów,
 - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – do 8 uczniów,
 - zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne – do 5 uczniów,
 - logopedyczne – do 4 uczniów,
 - socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – do 10 uczniów,
 - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej [szkoły podstawowe i ponadpodstawowe], zindywidualizowanej ścieżki kształcenia,
 - porady i konsultacje.
3. Zindywidualizowana ścieżka kształcenia obejmować będzie wszystkie zajęcia edukacyjne, które są realizowane: wspólnie z oddziałem szkolnym oraz indywidualnie z uczniem.

Tygodniowy wymiar godzin realizowanych indywidualnie z uczniem, na wniosek rodziców ucznia lub pełnoletniego ucznia, z uwzględnieniem opinii poradni, ustala dyrektor szkoły, biorąc pod uwagę konieczność realizacji przez ucznia całej podstawy programowej, przewidzianej na dany etap edukacyjny.

Zindywidualizowanej ścieżki kształcenia nie organizuje się dla uczniów objętych kształceniem specjalnym lub indywidualnym nauczaniem.

Godzina zajęć trwa 45 minut.

Dopuszcza się prowadzenie zajęć w czasie dłuższym lub krótszym niż 45 minut, z zachowaniem ustalonego dla ucznia łącznego tygodniowego czasu tych zajęć, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami ucznia.

Organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci

Rozporządzenie MEN z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1635)

- Zajęcia organizuje się w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu indywidualnie z dzieckiem i jego rodziną, za zgodą organu prowadzącego wymiar godzin może być wyższy.

- W celu rozwijania kompetencji społecznych i komunikacyjnych przygotowujących dziecko do funkcjonowania w życiu społecznym zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie mogą być prowadzone w grupie, z udziałem rodzin dzieci lub innych dzieci objętych wczesnym wspomaganie. Liczba dzieci w grupie nie może przekraczać 3.
- Zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie, w szczególności z dziećmi, które nie ukończyły 3 roku życia, mogą być prowadzone także w domu rodzinnym.
- Miejsce prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomaganie ustala dyrektor podmiotu, o którym mowa w art. 127 ust. 5 ustawy, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osobą kierującą inną formą wychowania przedszkolnego, w uzgodnieniu z rodzicami dziecka.

Wymagania kwalifikacyjne wobec nauczycieli

Wymagania związane z zatrudnieniem wobec nauczycieli regulują przede wszystkim Karta Nauczyciela, Kodeks Pracy oraz przepisy wykonawcze do tych ustaw. W sprawach zatrudniania pracowników niebędących nauczycielami decyduje Kodeks pracy.

Rozporządzenie MEN z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. z 2017 r. poz. 1575) reguluje kwestie kwalifikacyjne związane z zatrudnianiem nauczycieli. Zmiana do Rozporządzenia z dnia 1 marca 2019 roku (Dz.U. z 2019 r. poz. 465), wprowadziła następujące regulacje do Rozporządzenia z 2017 r.

- uwzględniono kwalifikacje nauczycieli języków obcych legitymujących się dyplomem ukończenia studiów pierwszego stopnia w kraju, w którym językiem urzędowym jest dany język obcy i posiadają przygotowanie pedagogiczne;
- uznano kształcenie dwustopniowe na kierunku psychologia za odpowiadające jednolitym studiom magisterskim na kierunku psychologia;
- określono kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela terapeuty pedagogicznego;
- uregulowano kwestie kwalifikacji do prowadzenia zajęć resocjalizacyjnych, socjoterapeutycznych i rewalidacyjnych.

Wprowadzone zmiany wymagań kwalifikacyjnych nie dotyczą nauczycieli zatrudnionych w dniu wejścia w życie rozporządzenia z 2019 r. na podstawie mianowania, którzy spełniali wymagania kwalifikacyjne na podstawie dotychczasowych przepisów.

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach i klasach 1–3 szkół podstawowych posiada również osoba, która ukończyła:

- studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym;
- zakład kształcenia nauczycieli w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym.

Zatrudnienie nauczyciela religii rzymsko-katolickiej następuje na podstawie skierowania wydanego przez biskupa diecezjalnego lub z upoważnienia biskupa. Cofnięcie misji jest równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy.

Wymagania kwalifikacyjne wobec dyrektorów szkół

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze, w publicznym przedszkolu, publicznej szkole podstawowej, publicznej szkole ponadpodstawowej oraz publicznej placówce (Dz.U. z 2017 r. poz. 1597)

- Wymagania od dyrektora szkoły są wymienione szczegółowo w rozporządzeniu.
- Aktualna ocena pracy, tzn. z ostatnich pięciu lat (do konkursu na dzień zgłoszenia do konkursu).

Zatrudnianie nauczycieli – różne formy, różny wymiar godzin (etaty łączone), godziny ponadwymiarowe

Umowa o pracę zawierana ze stażystą

Art. 10 ust. 2 Karty Nauczyciela: Z osobą posiadającą wymagane kwalifikacje i rozpoczynającą pracę w szkole stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny w celu odbycia stażu wymaganego do uzyskania awansu na stopień nauczyciela kontraktowego, w razie ustalenia dodatkowego stażu, z nauczycielem stażystą nawiązuje się stosunek pracy na czas określony na kolejny jeden rok szkolny.

Limit czasu trwania umów o pracę nauczyciela na czas określony – 36 miesięcy.

Pensum łączone według algorytmu z Karty Nauczyciela

Nauczyciele realizujący w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin realizują tzw. pensum łączone. Pensum to ustalało się na podstawie uchwały organu prowadzącego i także w tym przypadku zasady obliczania wymiaru godzin obowiązkowych są różne. Nowelizacja Karty Nauczyciela ujednoliciła zasady określania pensum łączonego i jednoznacznie określiła jak w takim przypadku ustalać liczbę godzin ponadwymiarowych realizowanych przez nauczyciela. Zgodnie z ustawą pensum łączone ustalone jest jako iloraz łącznej liczby realizowanych godzin i sumy części etatów realizowanych w ramach poszczególnych tygodniowych wymiarów godzin zajęć. Wynik będzie trzeba zaokrąglić do pełnych godzin – powyższej półgodziny w górę, a poniżej pół godziny w dół. Godziny wyliczone ponad tak ustalone pensum będą godzinami ponadwymiarowymi (art. 42 ust. 5c Karty Nauczyciela).

Godziny ponadwymiarowe dla dyrektorów szkół

Zgodnie z art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 z późn. zm.) dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy.

Wysokość tej zniżki uzależniona jest od wielkości i typu szkoły. Art. 42 ust. 6A Karty Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2018 r. stanowi, że osobom wskazanym powyżej korzystającym z obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, nie przydziela się godzin ponadwymiarowych, chyba że:

- jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w jednym oddziale,
- gdy jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w więcej niż jednym oddziale za zgodą organu prowadzącego szkołę.

Wynika z tego, że jeżeli zachodzi okoliczność wskazana powyżej, można dyrektorowi przydzielić godziny ponadwymiarowe, ale z pewnością powinna być to sytuacja wyjątkowa, gdyż sama idea obniżonego pensum osób sprawujących funkcje kierownicze w szkole ma na celu umożliwienie dyrektorowi pełniejsze realizowanie zadań wynikających z pełnionej funkcji.

Zgłaszanie wolnych stanowisk. Na podstawie art.224 ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe **do 31 sierpnia 2023 r.** dyrektor ma obowiązek poinformować kuratora oświaty o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli.

Grupy uprzywilejowane, specjaliści, pomoc nauczyciela, stanowiska kierownicze, obniżki godzin

Czas pracy nauczycieli – art. 42, art. 42a ustawy Karta Nauczyciela:

- Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dla nauczyciela pedagoga, logopedy, psychologa i doradcy zawodowego, a także terapeuty pedagogicznego, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradni psychologiczno-pedagogicznej, wynosi **do 22 godzin**.
- Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dla nauczyciela przedszkola i oddziałów przedszkolnych realizujących zajęcia w oddziale dzieci 6-letnich i młodszych, wynosi **do 25 godzin**.
- Pensum nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej, zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, jednolite określenie w ustawie w wymiarze **20 godzin** tygodniowo.

Obniżka pensum dla nauczyciela niepełnosprawnego

Czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo (art. 15 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Przepis ten ma zastosowanie także do nauczycieli szkół publicznych, jednakże dotychczas powodował jedynie obniżenie ogólnego czasu pracy nauczyciela a nie jego zajęć obowiązkowych. Nauczyciel niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności będzie miał obniżony tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć proporcjonalnie do obniżenia maksymalnego tygodniowego wymiaru czasu pracy.

Oznacza to, że pensum nauczyciela ustalone w umowie o pracę będzie trzeba pomnożyć przez 35/40 czyli 0,88, a wynik zaokrąglić do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę.

Przykład: Po wejściu w życie zmian w Karcie Nauczyciela nauczyciel z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub umiarkowanym zatrudniony w wymiarze: 18/18 etatu będzie realizował 16 godzin pensum; 22/22 etatu – 19 godzin pensum; 30/30 etatu – 26 godzin pensum.

Przeniesienie nauczyciela na podstawie art. 18 KN

Przeniesienie tylko dla mianowanych

Zgodnie z art. 220 ust.1 pkt.1. przepisów przejściowych z przeniesienia mogli korzystać także nauczyciele, którzy byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Od 1 września 2019 r. obowiązuje art. 18 KN, przeniesienie dotyczy wyłącznie nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania.

Ograniczenie etatu nauczycieli

Od 1 września 2019 r. wracamy do art. 20 ust.1 pkt. 2 KN, z którego wynika, że ograniczenie dotyczy tylko nauczyciela mianowanego, jeżeli wyrazi on na to zgodę. Utrzymane zostało minimalne pensum pół etatu. Dyrektor szkoły ma obowiązek złożenia nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania propozycji ograniczenia zatrudnienia do wymiaru nie niższego niż połowa obowiązkowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego zmniejszenia wynagrodzenia, gdy przed upływem ustawowego terminu wypowiedzenia dyrektor dysponuje pewną wiedzą o możliwości zapewnienia nauczycielowi zatrudnienia w takim wymiarze.

Uzupełnienie etatu nauczyciela w innej szkole

Na podstawie art. 220 ust. 3 przepisów przejściowych zarówno w przedszkolu, jak i szkole organ prowadzący może nałożyć na nauczyciela mianowanego oraz zatrudnionego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony obowiązek uzupełniania etatu w innej szkole, od 1 września 2019 r. artykuł ten przestał obowiązywać i uzupełnienie pensum odbywać się będzie na podstawie art. 22 KN. Organ prowadzący może nałożyć na nauczyciela mianowanego obowiązek uzupełnienia pensum w innej szkole do wymiaru nie wyższego niż ½ etatu. To oznacza, że w szkole macierzystej musi mieć nie mniej niż połowę pensum.

Stan nieczynny nauczycieli

Od 1 września 2019 r. o przeniesienie w stan nieczynny mogą wnioskować nauczyciele mianowani i zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy na czas nieokreślony. Dyrektor ma obowiązek przywrócić do pracy w pierwszej kolejności nauczyciela przebywającego w stanie nieczynnym. Nauczyciel przebywający w stanie nieczynnym, może podjąć zatrudnienie w tej samej lub innej szkole w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy ma okres nie dłuższy niż okres

wynikający ze stanu nieczynnego. Za to zatrudnienie nauczyciel otrzymuje odpowiednio wynagrodzenie.

Zatrudnianie osób niebędących nauczycielami

W uzasadnionych przypadkach w szkole, przedszkolu publicznym może być, za zgodą kuratora oświaty (art. 10 ust. 9 Karty Nauczyciela), zatrudniona osoba niebędąca nauczycielem do prowadzenia zajęć rozwijających zainteresowania, posiadająca przygotowanie uznane przez dyrektora przedszkola za odpowiednie do prowadzenia danych zajęć.

Zatrudnianie osób niebędących nauczycielami do prowadzenia zajęć z zakresu kształcenia zawodowego

W przypadku zatrudnienia osoby posiadającej przygotowanie zawodowe uznane przez dyrektora szkoły lub placówki za odpowiednie do prowadzenia zajęć z zakresu kształcenia zawodowego, z tym że zatrudnienie tej osoby następuje za zgodą organu prowadzącego, a w przypadkach szkoły artystycznej za zgodą ministra kultury [art. 15 ust. 6 ustawy Prawo oświatowe].

Istnieje możliwość zwiększenia wynagrodzenia osobie zatrudnionej na podstawie ustawy Prawo oświatowe (osoby niebędące nauczycielami, które są zatrudniane do prowadzenia zajęć za zgodą kuratora oświaty na podstawie art. 15 ustawy Prawo oświatowe).

Art. 15.3. Osobę, o której mowa w ust. 2, zatrudnia się na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962), z tym że do tej osoby stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych nauczycieli oraz ustala się jej wynagrodzenie nie wyższe niż 184% kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej. Organy prowadzące szkoły mogą upoważniać dyrektorów szkół, w indywidualnych przypadkach, do przyznawania wynagrodzenia w wyższej wysokości.

Zgoda na dodatkową pracę nauczyciela

Od 1 września 2019 r. dyrektor nie musi wyrażać zgodę na dodatkowe zatrudnienie nauczyciela. Jeżeli jednak uzna, że dodatkowe zatrudnienie nauczyciela koliduje z podstawowym zatrudnieniem, może wypowiedzieć stosunek pracy z art. 27 KN z trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na dzień 31 sierpnia.

Zadania organu prowadzącego szkoły dotyczące opracowania arkusza organizacji na rok szkolny 2021/2022

Przygotowanie przypomnienie założeń prawno-organizacyjnych do sporządzania arkusza:

- przekazanie danych demograficznych;
- liczebność uczniów w oddziale według typów szkół;
- limit oddziałów klas pierwszych w szkołach ponadpodstawowych;
- zasady podziału oddziałów na grupy przy nauczaniu: języków obcych, informatyki i technologii informacyjnej, biologii, chemii, fizyki i astronomii, techniki, wychowania fizycznego;

- liczebność uczniów w oddziałach wyrównawczych, terapeutycznych, integracyjnych, grupie wychowawczej na świetlicy, grupy w internacie;
- zasady organizacji zajęć w klasach łączonych (liczba uczniów w oddziałach łączonych, zakresu łączenia, rodzajów zajęć, których dotyczy łączenie);
- określenie zajęć pozalekcyjnych i dodatkowych.
- uregulowania spraw związanych z określeniem zasad przydzielania godzin ponadnormatywnych;
- liczbą godzin dla poszczególnych szkół, placówek oświatowych w tym internatów, burs, świetlic itp.;
- ustalenie terminów związane z przygotowaniem i opracowaniem oraz zatwierdzaniem arkuszy, liczbą arkuszy, formą arkuszy, planami nauczania, przy przygotowywaniu organizacji roku szkolnego 2021/2022.

Zakończenie spraw związanych z siecią szkolną

- Powołanie nowych szkół, przedszkoli.
- Likwidacje jednostek organizacyjnych.
- Zmiany obwodów szkolnych.
- Przekazanie szkół publicznych do prowadzenia przez osoby fizyczne lub prawne, inne niż JST.

Elementy arkusza organizacji

Arkusz organizacyjny – przedszkola – § 17 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli zawiera:

- a) liczbę nauczycieli ogółem, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze;
- b) imię, nazwisko, stopień awansu zawodowego i kwalifikacje poszczególnych nauczycieli oraz liczbę godzin prowadzonych przez nich zajęć;
- c) liczbę nauczycieli, o których mowa w art. 9d ust. 8 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2017 r. poz. 1189 i 2203), w podziale na stopnie awansu zawodowego;
- d) liczbę pracowników administracji i obsługi, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze, oraz etatów przeliczeniowych;
- e) liczbę pracowników ogółem, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze.

W szczególności określa:

- a) liczbę oddziałów;
- b) liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach;
- c) tygodniowy wymiar zajęć religii, zajęć języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego, jeżeli takie zajęcia są w przedszkolu prowadzone;
- d) czas pracy przedszkola oraz poszczególnych oddziałów;
- e) ogólną liczbę godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący przedszkole, w tym liczbę godzin zajęć edukacyjnych i opiekuńczych, zajęć

rewalidacyjnych, zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia, realizowanych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę i innych nauczycieli.

Arkusz organizacyjny – oddziału przedszkolnego – § 17 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli, zawiera szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w tym oddziale, w tym:

- a) liczbę nauczycieli ogółem, w tym zajmujących stanowiska kierownicze;
- b) imię, nazwisko, stopień awansu zawodowego i kwalifikacje poszczególnych nauczycieli oraz liczbę godzin zajęć prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli, a także liczbę etatów przeliczeniowych tych nauczycieli;
- c) liczbę nauczycieli, o których mowa w art. 9d ust. 8 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, w podziale na stopnie awansu zawodowego;
- d) liczbę pracowników administracji i obsługi, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze, oraz liczbę etatów przeliczeniowych tych pracowników;
- e) liczbę pracowników zajmujących stanowiska kierownicze oraz liczbę etatów przeliczeniowych tych pracowników.

W szczególności określa:

- a) liczbę oddziałów przedszkolnych;
- b) liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach przedszkolnych;
- c) tygodniowy wymiar zajęć religii, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego, jeżeli takie zajęcia są prowadzone w oddziale przedszkolnym;
- d) czas pracy poszczególnych oddziałów przedszkolnych;
- e) ogólną liczbę godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę podstawową, w tym liczbę godzin zajęć edukacyjnych i opiekuńczych, zajęć rewalidacyjnych, zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia, realizowanych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę i innych nauczycieli.

Arkusz organizacyjny – szkoły – § 17 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli, zawiera:

- a) liczbę nauczycieli ogółem, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze;
- b) imię, nazwisko, stopień awansu zawodowego i kwalifikacje poszczególnych nauczycieli oraz rodzaj prowadzonych przez nich zajęć, w tym liczbę godzin tych zajęć;
- c) liczbę nauczycieli, o których mowa w art. 9d ust. 8 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, w podziale na stopnie awansu zawodowego;
- d) liczbę pracowników administracji i obsługi, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze, oraz etatów przeliczeniowych;

- e) liczbę pracowników ogółem, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze.

W szczególności określa:

- a) liczbę oddziałów poszczególnych klas;
- b) liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach;
- c) dla poszczególnych oddziałów:
- tygodniowy, a w przypadku szkoły dla dorosłych prowadzącej zajęcia w formie zaocznej – semestralny wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w tym godzin zajęć prowadzonych w grupach,
 - tygodniowy wymiar godzin zajęć: religii, etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego i nauki własnej historii i kultury, nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego, jeżeli takie zajęcia są w szkole prowadzone,
 - tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych,
 - wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
 - wymiar i przeznaczenie godzin, które organ prowadzący szkołę może dodatkowo przyznać w danym roku szkolnym na realizację zajęć edukacyjnych, w szczególności dodatkowych zajęć edukacyjnych, zajęć z języka migowego, lub na zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
 - tygodniowy, a w przypadku szkoły dla dorosłych prowadzącej zajęcia w formie zaocznej – semestralny wymiar i przeznaczenie godzin do dyspozycji dyrektora szkoły;
- d) ogólną liczbę godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę, w tym liczbę godzin zajęć edukacyjnych i opiekuńczych, zajęć rewalidacyjnych, zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia, realizowanych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę i innych nauczycieli;
- e) liczbę godzin zajęć świetlicowych oraz zajęć opiekuńczych i wychowawczych w internacie;
- f) liczbę uczniów korzystających z opieki świetlicowej, liczbę godzin zajęć świetlicowych oraz liczbę nauczycieli prowadzących zajęcia świetlicowe;
- g) liczbę godzin pracy biblioteki szkolnej.

Terminy zasięgnięcia opinii do arkusza organizacyjnego

- Dyrektor – do 21 kwietnia przekazuje do organu prowadzącego:
 - a) opinia związków zawodowych – art. 110 ust. 2 Ustawy Prawo oświatowe – 10 dni roboczych do 19 kwietnia;
 - b) opinia kuratorium oświaty – art. 110 ust. 3 Ustawy Prawo oświatowe – 10 dni roboczych do 20 maja.

- JST do 29 maja zatwierdza arkusz organizacyjny.
- Rada pedagogiczna – do 31 sierpnia opiniuje organizację pracy szkoły (art. 70 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe).

Udział rady pedagogicznej nie został określony wprost ani na gruncie przepisów prawa oświatowego, ani rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 17.03.2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (dalej r.s.o.). Warto dodać, że projekt powyższego rozporządzenia przewidywał taką okoliczność. Uprawnienia rady pedagogicznej w tym zakresie wywodzono wprost z art. 70 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe.

W tej materii należy dodać, że w ostatnim czasie pojawiły się poglądy doktryny negujące zasadność opiniowania arkusza organizacji przez radę pedagogiczną. Jak podnosi M. Pilich (*Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, Warszawa 2015), przepisy dotyczące sporządzania arkusza (sprzed reformy systemu oświaty – przyp. aut.) nie nakładają „na dyrektora szkoły obowiązku przedstawiania radzie pedagogicznej projektu arkusza, a jedynie zaznaczają, że dyrektor „sporządza” ten dokument i przedstawia go do zatwierdzenia organowi prowadzącemu”. Jednak praktyka w tym względzie oraz stanowiska organów nadzoru zmierzają w kierunku uznania, że opinia rady pedagogicznej jest wymagana.

Zatwierdzania arkusza organizacji i jego zmian

Terminy zasięgnięcia opinii oraz zatwierdzania arkusza organizacji i jego zmian § 17 ust. 8 i 9 Rozporządzenia w sprawie organizacji szkół (...)

- Związki zawodowe: 10 dni roboczych od dnia otrzymania arkusza, nie później niż do 19 kwietnia / ostateczny termin złożenia AO przez dyrektora – 2 kwietnia 2021 r.
- Kuratorium oświaty: 10 dni roboczych nie później niż do 20 maja / ostateczny termin złożenia AO przez OP – 6 maja 2021 r.

Zmiany do zatwierdzonego arkusza organizacji:

- do 30 września – zatwierdza organ prowadzący nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania zmian (czas na wydanie opinii przez ZZ oraz Kuratorium – 4 dni roboczych);
- po 30 września – zatwierdza organ prowadzący nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania zmian.

Arkusz organizacji szkoły i przedszkola opracowuje dyrektor szkoły i przedszkola, po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych będących jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego albo jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych wchodzących w skład organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, zrzeszających nauczycieli (art. 110 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe).

W dniu 30 listopada 2018 r. została opublikowana ustawa z 22.11.2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, która z dniem 1.01.2019 r. wprowadziła zmiany w art. 110 pr. ośw. Nowelizacja polega na dodaniu ust. 2a w art. 110 pr. ośw., przewidującego obowiązek zaopiniowania projektu arkusza organizacji przez dyrektora szkoły prowadzonej przez osobę fizyczną lub osobę prawną wówczas, gdy spełnione zostaną warunki

określone w art. 25¹ ust. 2 u.z.z. – w zakresie dotyczącym przedstawiania dyrektorowi szkoły lub przedszkola przez właściwą zakładową organizację związkową informacji o łącznej liczbie członków tej organizacji na terenie danej jednostki organizacyjnej (szkoły, przedszkola). „Przepis art. 25 ust. 2 u.z.z. wyraża obowiązek przedstawiania co kwartał – według stanu na ostatni dzień kwartału – w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po tym kwartale informacji o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków będących pracownikami. Jeżeli dana organizacja związkowa nie ma swojego przedstawiciela w szkole, wówczas nie jest konieczne zasięganie opinii tego związku zawodowego”.

Arkusz organizacyjny należy udostępnić nauczycielowi/związkowi zawodowemu w formie, o jaką wnioskuje w trybie dostępu do informacji publicznej. Arkusz w procedurze opiniowania należy udostępnić związkom zawodowy najlepiej w formie pisemnej – bez anonimizacji danych. Arkusz organizacji roku szkolnego jest informacją publiczną i podlega udostępnieniu przez szkołę. To zostało już wielokrotnie potwierdzone orzecznictwie (np. wyrok WSA 19 czerwca 2009 r. IV SAB/GI 30/09). Problemem jest ustalenie, czy należy anonimizować dane osobowe w arkuszu. Z najnowszego orzecznictwa reprezentowanego przez sądy wynika, że arkusz organizacji szkoły jest informacją publiczną i jego treść nie podlega ograniczeniom przewidzianym przepisami ustawy o ochronie danych osobowych (m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 16 września 2014 r., II SAB/Łd 103/14, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 17 czerwca 2015 r.). Wcześniej pojawiały się głosy, że należy anonimizować dane osobowe w arkuszu.

Organizacja nowego roku szkolnego

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1603) – zmiana z dnia 12 czerwca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1093)

- Jeżeli w czwartek bezpośrednio poprzedzający najbliższy piątek po dniu 20 czerwca jest dniem ustawowo wolnym od pracy, to w takim przypadku zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się w środę poprzedzającą ten dzień.
- Ferie letnie rozpoczynają się w dniu następującym po dniu zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych i kończą się z dniem 31 sierpnia.

Prawo oświatowe – najważniejsze akty normatywne

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r., poz. 910).
2. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz.60).
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2019, poz. 22150).
4. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320).
5. Ustawa z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2029).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli. (Dz.U. z 2019 r. poz. 502).

8. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1942).
9. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217).
10. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 380).
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869).
12. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1603),
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz.U. z 2020 r., poz. 1520).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1635).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz.U. z 2014 r. poz. 1157).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1309).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 marca 2013 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w szkołach specjalnych zorganizowanych podmiotach leczniczych (Dz.U. z 2013 r. poz. 380).
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 października 2012 r. 30 lipca 2002 r. w sprawie warunków tworzenia, organizacji oraz działania oddziałów sportowych, szkół sportowych oraz szkół mistrzostwa sportowego (Dz.U. z 2012 r. poz. 1129).
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199).
21. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. z 2020 r. poz. 983).
22. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 12 sierpnia 1999r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o seksualnym człowieku, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U.2014.395 z dnia 2014.03.27 ze zm.).
23. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie sposobu realizacji edukacji dla bezpieczeństwa (Dz.U. z 2009 r. nr 139, poz. 1131).
24. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U. z 2017 poz. 1322).

25. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280).
26. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz.U. z 2017 r. nr 1569).
27. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 04 grudnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w publicznej szkole artystycznej oraz publicznej placówce artystycznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 2470).
28. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie regulaminu konkursu na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki oraz trybu pracy komisji konkursowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 832).